

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 689

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 8 august 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 215 din 17 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 din Codul penal raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la cele ale art. 308 alin. (1) din Codul penal, cu referire la art. 2 alin. (2) și la art. 117 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, a dispozițiilor art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, a dispozițiilor art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală și a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ.....	2–9
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
170. — Ordin al președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate privind aprobarea Listei unităților sanitare cu paturi încadrate în categoriile de acreditare în data de 19 iulie 2018.....	10
ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
13. — Normă pentru aplicarea Ghidului Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) privind scenariile de simulare a situațiilor de criză în temeiul art. 28 din Regulamentul (UE) nr. 1.131/2017 privind fondurile de piață monetară (Money-market funds)	11–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 215**

din 17 aprilie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 din Codul penal raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la cele ale art. 308 alin. (1) din Codul penal, cu referire la art. 2 alin. (2) și la art. 117 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, a dispozițiilor art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, a dispozițiilor art. 550 alin. (1), art. 551 pct.4 și art. 552 din Codul de procedură penală și a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 din Codul penal raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la cele ale art. 308 alin. (1) din Codul penal, cu referire la art. 2 alin. (2) și la art. 117 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, a dispozițiilor art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, a dispozițiilor art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală și a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ, excepție ridicată de Rodica Maria Dumitru și Răzvan Eugen Haritonovici în Dosarul nr. 61.261/3/2010 (2.740/2016) al Curții de Apel București — Secția I penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 240D/2017. La apelul nominal răspund Răzvan Eugen Haritonovici, personal și asistat de avocat Elena Radu, cu delegație depusă la dosar, și Nicolăescu Teodor, personal și asistat de avocat Florin Stiolică, cu delegație depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra cererii depuse la dosar de către Răzvan Eugen Haritonovici prin care acesta solicită conexarea Dosarului nr. 2.508D/2017 la prezentul dosar. Magistratul-asistent arată că Dosarul nr. 2.508D/2017 se află în faza premergătoare ședinței de dezbateri publice, neavând încă stabilit termenul de judecată.

2. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 2.062D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ, excepție ridicată de Nicolae Mavrodin în Dosarul nr. 4.523/118/2013 al Curții de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 240D/2017 și nr. 2.062D/2017, care au termen de judecată la această dată. Avocații părților prezente și reprezentantul Ministerului Public sunt de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere obiectul cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 2.062D/2017 la Dosarul nr. 240D/2017, care a fost primul înregistrat.

4. Curtea pune în discuție cererea autorului excepției de neconstituționalitate prin care acesta solicită conexarea Dosarului nr. 2.508D/2017 la Dosarul nr. 240D/2017. Avocații prezenți solicită admiterea cererii de conexare. Reprezentantul Ministerului solicită respingerea cererii, întrucât conexarea poate fi dispusă doar cu privire la dosare care se află în stare de judecată, iar nu cu privire la o cauză care se află în stare de judecată și una care se află în faza preparatorie, cum este cazul de față.

5. Curtea respinge cererea de conexare a Dosarului nr. 2.508D/2017 la Dosarul nr. 240D/2017.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul doamnei avocat Elena Radu, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 și a dispozițiilor art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală. Susține că numărul gradelor de jurisdicție sunt stabilite prin norme de drept substanțial, ele fiind drepturi ale cetățenilor. O dovadă în acest sens este faptul că dispozițiile Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale reglementează obligația existenței a două grade de jurisdicție în materie penală. Arată că, la data sesizării instanței de judecată, legislația prevedea trei grade de jurisdicție, astfel că aceasta se aplica cu prevalență față de cele statuate în Convenție. Susține că dispozițiile art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 permit aplicarea retroactivă a legii penale mai nefavorabile, încălcând prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție. Prin aplicarea retroactivă a dispozițiilor noului Cod de procedură penală se elimină un grad de jurisdicție, astfel că autorul excepției nu mai beneficiază de recurs, cale ordinară de atac, fiindu-i suprimat un grad de jurisdicție. În continuare face referire la modul în care era reglementată, în legislația anterioară, calea de atac a recursului. Arată că în noua reglementare, pentru remedierea greșelilor de judecată, este aplicabil doar art. 438 alin. (1) pct. 7 din Codul de procedură penală, iar jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție a restrâns foarte mult aplicabilitatea acestor dispoziții. Totodată, arată că autorul excepției nu a beneficiat de procedura camerei preliminară. Susține că un motiv pentru care autorul excepției nu a putut beneficia de trei grade de jurisdicție este și faptul că procesul penal împotriva acestuia se derulează de 13 ani.

Aplicarea retroactivă a dispozițiilor criticate determină și discriminarea unor inculpați aflați în situații identice. Cei a căror urmărire penală s-a realizat cu celeritate au putut beneficia de trei grade de jurisdicție, pe când cei a căror urmărire penală s-a realizat într-un termen îndelungat nu pot beneficia de acest drept. Susține că inculpatul trebuie să aibă reprezentarea clară a acțiunilor pe care le întreprinde pentru a-și asigura apărarea și accesul la căile de atac prevăzute de lege. Or, îngrădirea dreptului la o cale de atac ordinară, pe care legea o prevedea la data începerii judecării, este de natură să lezeze grav drepturile substanțiale și interesele legitime ale inculpatului. În continuare face referire la Decizia Curții Constituționale nr. 447 din 29 octombrie 2013. Învederează că soluția legislativă în ceea ce privește Codul de procedură civilă este diferită de cea aleasă în materie procesual penală. Arată că, potrivit art. 129 din Constituție, autorul excepției avea dreptul la exercitarea căilor de atac pe care legea veche le prevedea, tocmai pentru a fi respectat accesul liber la justiție și dreptul la apărare reglementate de art. 21 și art. 24 din Legea fundamentală. Restrângerea numărului gradelor de jurisdicție în procedura ordinară îi încalcă drepturile procesuale ale inculpatului atât sub aspectul laturii penale, cât și sub aspectul laturii civile, ceea ce contravine și prevederilor art. 44 din Constituție.

7. În continuare susține că, deși normele de procedură sunt de imediată aplicare, normele substanțiale ce se află în Codul de procedură penală nupot fi aplicate retroactiv. Este cazul dispozițiilor art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală, care, în opinia autorului excepției, sunt norme de drept substanțial, iar nu procesual, astfel că aplicarea acestora cauzelor începute potrivit vechii legislații este neconstituțională.

8. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ, avocata autorului excepției solicită admiterea acesteia pentru motivele formulate în scris și depuse la dosar. Susține că legislația în vigoare reglementează diverse tipuri de răspundere (administrativă, civilă etc.), apreciind că nu este nevoie de o răspundere penală în toate cazurile de încălcare a legii. Arată că, anterior începerii procesului penal, autorului excepției i s-a aplicat deja o sancțiune de către judecătorul sindic, în cadrul dosarului de faliment, cu alte cuvinte există pârghii, altele decât cele penale, care pot fi aplicate făptuitorului. În concluzie, solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

9. Având cuvântul, domnul avocat Florin Stolică solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Apreciază că există un conflict de constituționalitate între Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, pe de-o parte, și art. 175 din Codul penal, pe de altă parte. Susține că prin folosirea sintagmei „în sensul legii penale” se ajunge la o redefinire a noțiunii de funcționar public, deși Legea nr. 188/1999 este în vigoare. Mai mult, Legea nr. 188/1999 este un act normativ cu forță superioară Codului penal, fiind o lege organică. Face referire la dispozițiile art. 117 din Legea nr. 188/1999, care, în opinia sa, dispun în sensul că nicio altă normă contrară nu poate completa statutul funcționarului public. Arată că, deși atribuțiile funcționarului public sunt reglementate limitativ prin art. 3 din Legea nr. 188/1999, art. 175 alin. (2) din Codul penal vine să lărgască sfera acestor atribuții, din perspectivă penală. Totodată sunt încălcate și normele de tehnică legislativă. Susține că, deși art. 16 alin. (3) din Constituție prevede că funcțiile publice pot fi ocupate de cetățenii români, se ajunge în situația în care, potrivit legii penale, o persoană fără cetățenie română poate fi asimilată unui funcționar public. Apreciază că destinatarul actelor juridice nu poate ști cu exactitate care lege i se aplică, și anume legea specială a funcționarilor publici sau

legea penală. Susține că principiul tratamentului egal nu exclude aplicarea unui tratament diferit în cazul unor situații diferite. Astfel, dacă legiuitorul a stabilit un tratament diferit pentru funcționarul public și pentru funcționarul privat, în sensul că primului i se aplică Legea nr. 188/1999, iar celui de-al doilea Codul penal, acest tratament trebuie menținut și aplicat în consecință.

10. Reprezentantul Ministerului Public, referitor la criticile de neconstituționalitate ale dispozițiilor art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 și ale art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală, apreciază că acestea sunt neîntemeiate. Dispozițiile criticate sunt norme de procedură, de imediată aplicare, caracterizate de principiul activității, neaducând atingere prevederilor art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală. Mai mult, normele din Legea nr. 255/2013 sunt norme tranzitorii a căror menire este aceea de a realiza o conciliere între vechile dispoziții și noile dispoziții, caracterizate de principiul activității, și drepturile și garanțiile conferite părților într-un proces penal. De altfel, singura dispoziție care prevede obligativitatea dublului grad de jurisdicție este aceea prevăzută de art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenție. Împrejurarea că legiuitorul, în noul Cod de procedură penală, a înțeles să restrângă numărul căilor de atac nu este de natură a încălca dispoziția anterior menționată, cu atât mai mult cu cât legiuitorul avea abilitatea constituțională de a proceda astfel. Pe de altă parte, în noua legislație, apelul este o cale devolutivă de atac, așadar părțile au garanții că își pot valorifica toate drepturile procesuale. Chiar dacă nu au beneficiat de procedura camerei preliminară, părțile au avut posibilitatea, potrivit dispozițiilor vechiului Cod de procedură penală, să invoce nulități absolute și relative în orice stadiu al procesului penal. Deși dreptul la dublu grad de jurisdicție este un drept fundamental, nu se poate susține că acesta este un drept substanțial, ci acesta este un drept procesual.

11. Referitor la dispozițiile art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ, reluând cele statuate de instanța de contencios constituțional, arată că acestea au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate din perspectiva unor critici identice, Curtea respingând excepția de neconstituționalitate. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 din Codul penal, raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la cele ale art. 308 alin. (1) din Codul penal, reprezentantul Ministerului Public apreciază că aceasta este neîntemeiată. De altfel, neconstituționalitatea art. 175 din Codul penal este dedusă din compararea acestui text cu Legea nr. 188/1999. Arată că inclusiv Curtea Constituțională a statuat, de exemplu, prin Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014, că sintagma „funcționar public” din dreptul penal nu coincide cu sintagma similară din dreptul administrativ, deoarece noțiunea din dreptul penal are o sferă de aplicare mai largă, justificată de necesitatea protejării unor interese sociale. Din perspectivă penală, noțiunea de „funcționar public” este definită, mai degrabă, prin prisma funcției pe care persoana o deține, atunci când aceasta este calificată ca subiect activ al unei infracțiuni de serviciu sau de corupție. Se pornește de la lămurirea aspectelor ce țin de exercitarea activității în cadrul unei persoane juridice determinate prin legea penală și dacă persoana în cauză este supusă unui anumit statut sau regim juridic, așa cum prevede Codul penal. În continuare arată că art. 175 se află în partea generală a Codului penal, care a fost adoptat cu respectarea procedurilor referitoare la legile organice.

12. Doamna avocat Elena Radu depune concluzii scrise în susținerea excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

13. Prin Încheierea din 19 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 61.261/3/2010 (2.740/2016), **Curtea de Apel București — Secția I Penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 din Codul penal, raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la art. 308 alin. (1) din Codul penal, cu referire la art. 2 alin. (2) și la art. 117 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, excepție ridicată de Rodica Maria Dumitru și cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale, ale art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală și ale art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ**, excepție ridicată de Răzvan Eugen Haritonovici. Excepția a fost ridicată cu ocazia soluționării unei cauze penale.

14. Prin Încheierea din 22 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 4.523/118/2013, **Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ**, excepție ridicată de Nicolae Mavrodin. Excepția a fost ridicată cu ocazia soluționării unei cauze penale.

15. În motivarea excepției de neconstituționalitate, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 și ale art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală, autorii acesteia susțin că, la momentul sesizării instanței judecătorești, potrivit vechilor dispoziții procesuale penale, beneficiu de trei grade de jurisdicție ordinară (fond, apel și recurs) până la pronunțarea unei hotărâri definitive de achitare sau de condamnare. Cu toate acestea, noul Cod de procedură penală prevede doar două grade de jurisdicție în procedura ordinară de judecată (fond și apel) până la pronunțarea unei hotărâri definitive, hotărârea pronunțată în apel fiind definitivă și executorie. Având în vedere aceste aspecte, se apreciază că, prin aplicarea directă și imediată a acestor norme a fost suprimat un grad de jurisdicție, încălcându-se prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2). Aplicarea retroactivă a normelor substanțiale ale legii noi și restrângerea unui grad de jurisdicție în procedura ordinară a procesului penal încalcă principiul nediscriminării, garantat de art. 16 din Constituție, deoarece persoanele față de care urmărirea penală s-a realizat mai repede au putut beneficia de trei grade de jurisdicție, potrivit vechii reglementări. Susține că eliminarea unui grad de jurisdicție în materie penală încalcă și prevederile art. 21, art. 24, art. 44, art. 53, art. 129 și art. 148 din Legea fundamentală.

16. În continuare apreciază că schimbarea fundamentală a regimului căilor de atac în cursul judecării procesului penal este o modalitate concretă de încălcare a previzibilității legii, ceea ce contravine art. 1 alin. (5) din Constituție, dar și o imixtiune a legiuitorului în activitatea puterii judecătorești, ceea ce contravine art. 1 alin. (4) din Legea fundamentală. Totodată, imixtiunea legiuitorului în activitatea puterii judecătorești afectează și dreptul la un proces echitabil, cu consecințe negative asupra dreptului la libertate și asupra dreptului de proprietate.

17. În ceea ce privește dispozițiile art. 308 alin. (1) din Codul penal, raportate la art. 295 din același act normativ, se arată că

incriminarea infracțiunii de delapidare în mediul privat este neconstituțională, deoarece există o disproporție vădită între importanța valorii sociale care trebuie ocrotită și cea care trebuie limitată, încălcându-se și libertatea economică. Apreciază că, față de scopul incriminării, nu poate fi subiect activ al infracțiunii de delapidare o persoană privată, deoarece reglementarea ar fi excesivă, iar forța de constrângere a statului ar beneficia de o extindere nepermisă, fără existența unei justificări în acest sens. Prin dispozițiile criticate, sancționând penal fapte ce contravin unor interese pur private, legiuitorul a calificat aceste interese ca având caracter public, ceea ce a dus la o limitare disproporționată a libertății economice a persoanelor care își desfășoară activitatea în mediul privat. În aceste condiții, protecția penală astfel reglementată, deși adecvată sub aspectul finalității, aceea a protejării unor valori sociale, chiar și private, nu este necesară și nu respectă un raport just de proporționalitate între severitatea măsurii ce poate fi luată și interesul individual al persoanelor. Se poate constata că incriminarea delapidării în mediul privat reprezintă o încălcare nejustificată a libertății economice a persoanelor care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în cadrul oricărei persoane juridice, încălcându-se astfel prevederile art. 45 din Constituție.

18. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 din Codul penal raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la cele ale art. 308 alin. (1) din Codul penal se arată că, potrivit art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție, statutul funcționarilor publici este adoptat prin lege organică. Pe de altă parte, în materie penală, doar adoptarea dispozițiilor ce reglementează infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora au regim organic. Astfel, se naște un conflict între dispozițiile Codului penal și dispozițiile Legii nr. 188/1999, deoarece, prin definirea „funcționarului public” dintr-o perspectivă penală diferită de cea din Legea nr. 188/1999, se încalcă principiul securității juridice cu consecința lipsei de previzibilitate a legii penale.

19. **Curtea de Apel București — Secția I penală**, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 din Codul penal, raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la art. 308 alin. (1) din Codul penal, cu referire la art. 2 alin. (2) și la art. 117 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, apreciază că noțiunea de „funcționar public” în sensul legii penale primește un înțeles autonom, diferit de cel din dreptul administrativ. De altfel, în mod constant, în literatura juridică de specialitate s-a precizat că semnificația noțiunii de „funcționar public” din dreptul penal nu este echivalentă cu cea de funcționar din dreptul administrativ, în sensul că, potrivit legii penale, noțiunea de „funcționar public” are un înțeles mai larg decât acela din dreptul administrativ, datorită atât caracterului relațiilor sociale apărute prin incriminarea unor fapte socialmente periculoase, cât și a faptului că exigențele de apărare a patrimoniului și de promovare a intereselor colectivității impun o cât mai bună ocrotire prin mijloacele dreptului penal. S-a mai arătat de asemenea că, în legea penală, funcționarul este definit exclusiv după criteriul funcției pe care o deține sau, cu alte cuvinte, dacă își exercită activitatea în serviciul unei unități determinate prin legea penală, supus unui anumit statut și regim juridic.

20. În continuare arată că în același sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională (de exemplu, prin Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 29 ianuarie 2014 și Decizia nr. 11 din 14 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 245 din 1 aprilie 2016), precum și Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor

chestiuni de drept în materie penală (de exemplu, deciziile nr. 20 din 29 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 766 din 22 octombrie 2014 și nr. 26 din 3 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2015).

21. Susține că definițiile reglementate prin dispozițiile art. 175 din Codul penal prezintă importanță sub aspectul faptului că funcționarii publici în sensul legii penale sunt potențiali subiecți activi ai acelor infracțiuni, reglementate în cuprinsul titlului V al Părții speciale a Codului penal, în cazul cărora ipoteza normei de incriminare prevede în mod expres această calitate. Așadar, de vreme ce prin intermediul definițiilor reglementate în cuprinsul art. 175 din Codul penal este circumstanțiată calitatea subiectului activ al infracțiunilor de corupție și de serviciu incriminate în titlul V al Părții speciale a Codului penal, rezultă că definirea noțiunii de „funcționar public” în sensul legii penale intră sub incidența domeniului de reglementare al legii organice, potrivit art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție.

22. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013, respectiv ale art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală, instanța judecătorească arată că verificarea conformității cu normele Legii fundamentale a dispozițiilor legale care impun aplicarea imediată a legii procesual penale noi, cu consecința imposibilității introducerii căii de atac a recursului în condițiile vechii reglementări, a fost parțial realizată de către instanța de contencios constituțional prin Decizia nr. 631 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 29 ianuarie 2015, potrivit căreia aceste prevederi legale nu încalcă principiul neretroactivității legilor, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție și nici principiul previzibilității legii, reglementat de art. 1 alin. (5) din Constituție, fără ca de la data pronunțării acestei decizii să fi intervenit elemente noi, de natură să determine o modificare a acestei jurisprudențe.

23. Plecând de la premisa că, în ceea ce privește domeniul de aplicare al legii procesual penale, a fost consacrat principiul activității acesteia, care presupune că aceasta este de imediată aplicare, vizând și cauzele în curs de urmărire penală sau de judecată, instanța judecătorească a reținut că, în materie penală, în exercitarea legitimității sale constituționale de a adopta norme de procedură, conferită de art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul a înțeles să reconfigureze modalitatea de reglementare a exercitării căilor de atac, instituind doar posibilitatea atacării cu apel a hotărârii primei instanțe. Totodată, legiuitorul, prin dispozițiile de lege tranzitorii, a prevăzut aplicarea acestei noi viziuni și asupra proceselor începute înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală aflate în faza judecării în primă instanță sau în apel.

24. Referitor la presupusa încălcare a principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție, instanța judecătorească arată că, potrivit unei jurisprudențe constante a instanței de contencios constituțional, nu este contrar principiului egalității instituirea unor reguli speciale, inclusiv în ceea ce privește exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor pronunțate în materie penală, atât timp cât ele asigură egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea lor. În ceea ce privește invocarea prevederilor constituționale ale art. 23 alin. (1) și ale art. 44 se arată că acestea nu au incidență în soluționarea excepției de neconstituționalitate.

25. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la cele ale art. 295 din același act normativ, instanța judecătorească arată că, prin Decizia nr. 461 din 28 iunie 2016, publicată în

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 951 din 25 noiembrie 2016, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 308 alin. (1) raportate la art. 295 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate. Cum criticile de neconstituționalitate invocate în cauza pendinte cu privire la dispozițiile art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la cele ale art. 295 din același act normativ sunt similare cu cele care au fost avute în vedere la pronunțarea deciziei anterior menționate, fără să fi intervenit elemente noi care să justifice schimbarea acestei jurisprudențe, instanța judecătorească apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

26. Curtea de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie apreciază că dispozițiile criticate îndeplinesc condițiile legale de claritate, precizie, predictibilitate, fiind descrise acțiunile/inacțiunile incriminate, și, în același timp, sunt accesibile pentru că normele anterior menționate au fost publicate în Monitorul Oficial al României, dând posibilitatea persoanelor cărora li se adresează să se conformeze normelor stabilite. De asemenea, se are în vedere faptul că, indiferent de caracterul just sau injust al folosului, fapta incriminată prin dispoziția legală analizată încalcă cerințele de moralitate și corectitudine a exercitării funcției publice, iar textul criticat nu prevede decât că funcționarul trebuie să își desfășoare activitatea cu un înalt grad de probitate morală și să nu se implice în luarea unor decizii care să opună interesele sale private cu interesele persoanelor cu care se află în anumite raporturi specifice.

27. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

28. **Guvernul** apreciază că nu se poate confunda noțiunea autonomă de „funcționar public” din materie penală cu înțelesul noțiunii de funcționar public din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, lege care reglementează regimul general al raporturilor juridice dintre funcționarii publici și stat sau administrația publică locală, prin autoritățile administrative autonome ori prin autoritățile și instituțiile publice ale administrației publice centrale și locale și are drept scop asigurarea, în conformitate cu dispozițiile legale, a unui serviciu public stabil, profesionist, transparent, eficient și imparțial, în interesul cetățenilor, precum și al autorităților și instituțiilor publice din administrația publică centrală și locală. Or, legislația penală nu urmărește stabilirea unei echivalențe între definiția funcționarului public în sensul Legii nr. 188/1999 și cea cuprinsă în Codul penal ori, anterior, în Codul penal din 1969, deoarece cele două noțiuni au sfere diferite de aplicabilitate, legislația penală vizând sancționarea unor conduite antisociale a tuturor persoanelor care au atribuții ori responsabilități în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești ori exercită funcții de demnitate publică sau funcții publice de orice natură. Pentru a fi considerat funcționar public în sensul legii penale este indiferent faptul că persoana în cauză a fost aleasă ori numită într-o funcție publică ori de demnitate publică. În continuare face referire la jurisprudența Curții Constituționale în materie.

29. Cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor art. 295 din Codul penal raportate la art. 308 alin. (1) din același act normativ, Guvernul face referire la Decizia Curții Constituționale nr. 461 din 28 iunie 2016, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate cu un atare obiect.

30. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4, art. 552 din Codul de procedură penală și a celor ale art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea

nr. 255/2013, Guvernul face referire la Decizia Curții Constituționale nr. 631 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 29 ianuarie 2015.

31. **Avocatul Poporului**, făcând referire la jurisprudența Curții Constituționale, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 295 din Codul penal raportate la art. 308 alin. (1) din același act normativ, face referire la Decizia Curții Constituționale nr. 461 din 28 iunie 2016, iar referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 face referire la deciziile Curții Constituționale nr. 631 din 11 noiembrie 2014 (anterior citată) și nr. 24 din 3 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 236 din 7 aprilie 2015.

32. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și ale art. 552 din Codul de procedură penală, Avocatul Poporului arată că aceste dispoziții sunt norme de procedură penală, de imediată aplicare, caracterizate de principiul activității legii, astfel încât nu se aduce atingere prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție. Aplicarea în cadrul proceselor în curs a normelor procesuale criticate nu este de natură a contraveni principiului constituțional al neretroactivității legilor, fiind vorba de o concretizare a principiului aplicării imediate a legii noi, potrivit căruia legea nouă se aplică de îndată tuturor situațiilor care se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și efectelor viitoare ale unor situații juridice anterior născute, dar neconsumate la data intrării în vigoare a legii noi.

33. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

34. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

35. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 175 din Codul penal, raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la art. 308 alin. (1) din Codul penal, cu referire la art. 2 alin. (2) și la art. 117 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, ale art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, ale art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală și ale art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ. Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 29 mai 2007, iar Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Dispozițiile art. 308 alin. (1) din Codul penal au fost modificate prin articolul unic pct. 2 din Legea nr. 193/2017 pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 598 din 25 iulie 2017, în sensul

eliminării din conținutul acestora a referirii la dispozițiile art. 301 din Codul penal. Dispozițiile criticate au următorul conținut:

— Art. 175 din Codul penal: „(1) *Funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:*

a) *exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;*

b) *exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;*

c) *exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.*

(2) *De asemenea, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivelui serviciu public.”;*

— Art. 295 din Codul penal: „(1) *Însușirea, folosirea sau trafizarea de către un funcționar public, în interes său ori pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri pe care le gestionează sau le administrează se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.*

(2) *Tentativa se pedepsește.”;*

— Art. 308 alin. (1) din Codul penal: „*Dispozițiile art. 289—292, 295, 297—300 și art. 304 privitoare la funcționarii publici se aplică în mod corespunzător și faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice.”;*

— Art. 550 alin. (1) din Codul de procedură penală: „*Hotărârile instanțelor penale devin executorii la data când au rămas definitive.”;*

— Art. 551 pct. 4 din Codul de procedură penală: „*Hotărârile primei instanțe rămân definitive: (...) 4. la data pronunțării hotărârii prin care s-a respins apelul sau, după caz, contestația.”;*

— Art. 552 din Codul de procedură penală: „(1) *Hotărârea instanței de apel rămâne definitivă la data pronunțării acesteia, atunci când apelul a fost admis și procesul a luat sfârșit în fața instanței de apel.*

(2) *Hotărârea pronunțată în calea de atac a contestației rămâne definitivă la data pronunțării acesteia, atunci când contestația a fost admisă și procesul a luat sfârșit în fața instanței care o judecă.”;*

— Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 188/1999: „*Funcționarul public este persoana numită, în condițiile legii, într-o funcție publică. Persoana care a fost eliberată din funcția publică și se află în corpul de rezervă al funcționarilor publici își păstrează calitatea de funcționar public.”;*

— Art. 117 din Legea nr. 188/1999: „*Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile legislației muncii, precum și cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, în măsura în care nu contravin legislației specifice funcției publice.”;*

— Art. 3 din Legea nr. 255/2013: „*Legea nouă se aplică de la data intrării ei în vigoare tuturor cauzelor aflate pe rolul organelor judiciare, cu excepțiile prevăzute în cuprinsul prezentei legi.”;*

— Art. 7 din Legea nr. 255/2013: „*Cauzele aflate în curs de judecată în primă instanță în care s-a început cercetarea judecătorească anterior intrării în vigoare a legii noi rămân în*

competența aceleiași instanțe, judecata urmând a se desfășura potrivit legii noi.”;

— Art. 8 din Legea nr. 255/2013: *„Hotărârile pronunțate în primă instanță după intrarea în vigoare a legii noi sunt supuse căilor de atac, termenelor și condițiilor de exercitare ale acestora, prevăzute de legea nouă.”*

36. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (4), potrivit căruia statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale, art. 1 alin. (5) potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 15 alin. (2) potrivit căruia legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 referitor la accesul liber la justiție, art. 23 referitor la libertatea individuală, art. 24 referitor la dreptul la apărare, art. 44 referitor la dreptul de proprietate privată, art. 45 referitor la libertatea economică, art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 61 alin. (1) referitor la rolul și structura Parlamentului, art. 73 alin. (3) lit. h) și j) referitor la categorii de legi, art. 129 referitor la folosirea căilor de atac și art. 148 referitor la integrarea în Uniunea Europeană.

37. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 din Codul penal, raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la art. 308 alin. (1) din Codul penal, cu referire la art. 2 alin. (2) și la art. 117 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, Curtea observă că autorii acesteia susțin că dispozițiile anterior menționate sunt neconstituționale, deoarece înțelesul noțiunii de „funcționar public” în sensul legii penale este diferit față de înțelesul aceleiași noțiuni în înțelesul Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici.

38. Curtea reține că, răspunzând unor critici identice, de exemplu, prin Decizia nr. 11 din 14 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 245 din 1 aprilie 2016, a constatat că art. 175 din Codul penal reglementează noțiunea de funcționar public în sensul legii penale, care, conform acestei dispoziții legale, primește un înțeles autonom, diferit de cel din dreptul administrativ, potrivit căruia dobândește calitatea de funcționar public orice persoană numită, în condițiile legii, într-o funcție publică. În acest sens este și Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 29 ianuarie 2014, prin care instanța de contencios constituțional a reținut că noțiunea de funcționar public, conform legii penale, are un sens mai larg decât cel din domeniul dreptului administrativ, datorită atât caracterului relațiilor sociale apărute prin incriminarea unor fapte socialmente periculoase, cât și faptului că exigențele de apărare a avutului și de promovare a intereselor colectivității impun o cât mai bună ocrotire prin mijloacele dreptului penal. Prin aceeași decizie Curtea a reținut că, în legea penală, funcționarul este definit exclusiv după criteriul funcției pe care o deține sau, cu alte cuvinte, dacă își exercită activitatea în serviciul unei unități determinate prin legea penală, supus unui anumit statut și regim juridic.

39. Astfel, Curtea a reținut că, potrivit art. 175 alin. (1) din Codul penal, este funcționar public în sensul legii penale persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație: a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești; b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură; c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome,

al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia. Conform alin. (2) al art. 175 din Codul penal, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, și persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public. Această ultimă subcategorie a funcționarilor publici în sensul legii penale este calificată drept cea a „funcționarilor publici asimilați”.

40. Curtea a constatat că definițiile prevăzute la art. 175 din Codul penal prezintă importanță sub aspectul faptului că funcționarii publici în sensul legii penale sunt potențiali subiecți activi ai acelor infracțiuni reglementate în cuprinsul titlului V — „Infracțiuni de corupție și de serviciu” al părții speciale a Codului penal, în cazul cărora ipoteza normei de incriminare prevede în mod expres această calitate. Din această subcategorie fac parte infracțiunile de luare de mită (art. 289), delapidare (art. 295), abuz în serviciu (art. 297), neglijență în serviciu (art. 298), folosirea abuzivă a funcției în scop sexual (art. 299), uzurparea funcției (art. 300), conflictul de interese (art. 301), violarea secretului corespondenței [în varianta agravată, prevăzută la art. 302 alin. (3)] și divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice (art. 304).

41. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie, Curtea constată că soluția și considerentele mai sus amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 din Codul penal, raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la art. 308 alin. (1) din Codul penal, cu referire la art. 2 alin. (2) și la art. 117 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, fiind neîntemeiată.

42. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, 7 și 8 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, ale art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală, Curtea observă că autorii acesteia susțin, în esență, că eliminarea unui grad de jurisdicție în materie penală și aplicarea noilor norme procesual penale și cauzelor aflate în curs de judecată determină neconstituționalitatea dispozițiilor anterior menționate.

43. Referitor la aceste aspecte, Curtea reține că, prin Decizia nr. 631 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 29 ianuarie 2015, în ceea ce privește critica referitoare la încălcarea principiului neretroactivității legii, prin aplicarea imediată a normelor procesual penale, a apreciat că se solicită, în realitate, ca prin declararea neconstituționalității textelor de lege criticate să se permită o ultraactivitate a legii procesuale vechi. Curtea a observat că, în jurisprudența sa, a reținut că o normă juridică acționează în timp din momentul intrării ei în vigoare și până în momentul ieșirii sale din vigoare și se bucură de prezumția de constituționalitate. Curtea a statuat că orice lege se aplică numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, care are efecte și asupra raporturilor juridice penale sau contravenționale născute anterior intrării sale în vigoare.

44. În ceea ce privește domeniul de aplicare al legii procesual penale, Curtea a reținut că a fost consacrat principiul activității acesteia, care presupune că aceasta este de imediată aplicare, vizând și cauzele în curs de urmărire penală sau judecată. Plecând de la aceste premise, Curtea a constatat că, în materie penală, în exercitarea legitimității sale constituționale de a adopta norme de procedură, conferită de art. 126 alin. (2)

din Constituție, legiuitorul a înțeles să reconfigureze modalitatea de reglementare a exercitării căilor de atac, instituind doar posibilitatea atacării cu apel a hotărârii primei instanțe. Totodată, legiuitorul, prin dispozițiile de lege tranzitorii, a prevăzut aplicarea acestei noi viziuni și asupra proceselor începute înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală aflate în faza judecătii în primă instanță sau în apel. În această împrejurare, Curtea a observat că stabilirea competenței instanțelor judecătorești și instituirea regulilor de desfășurare a procesului, deci și reglementarea căilor de atac, constituie atributul exclusiv al legiuitorului. Astfel, Curtea a reținut că acesta este sensul art. 129 din Constituție, text care face referire la „condițiile legii” atunci când reglementează exercitarea căilor de atac, ca de altfel și al art. 126 alin. (2) din Constituție, care, referindu-se la competența instanțelor judecătorești și la procedura de judecată, stabilește că acestea „sunt prevăzute numai de lege”.

45. În ceea ce privește susținerea referitoare la faptul că aplicarea textului de lege criticat și în cazul proceselor în curs echivalează cu încălcarea principiului constituțional al neretroactivității legilor, Curtea a reținut că aceasta nu este întemeiată. Astfel, aplicarea în cadrul proceselor în curs a normei procesuale criticate nu este de natură a contraveni principiului constituțional al neretroactivității legilor, fiind vorba de o concretizare a principiului aplicării imediate a legii noi, potrivit căruia legea nouă se aplică de îndată tuturor situațiilor care se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și efectelor viitoare ale unor situații juridice anterior născute, dar neconsumate la data intrării în vigoare a legii noi.

46. Referitor la invocarea principiului previzibilității legii, Curtea a constatat că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate. Relativ la aceste cerințe, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat în mod constant, statuând că o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane — care, la nevoie, poate apela la consultanța de specialitate — să își corecteze conduita (Hotărârea din 29 martie 2000 pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, Hotărârea din 23 septembrie 1998 pronunțată în Cauza *Petra împotriva României*), iar cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat. Pe scurt, legea trebuie să fie, în același timp, accesibilă și previzibilă (Hotărârea din 26 aprilie 1979 pronunțată în Cauza *Sunday Times împotriva Regatului Unit*). Totodată, Curtea a constatat că, deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare. Așa fiind, din analiza textelor de lege deduse controlului de constituționalitate Curtea a constatat că acestea îndeplinesc cerințele mai sus menționate, nefiind lipsite de previzibilitate.

47. Totodată, Curtea, prin Decizia nr. 734 din 6 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 70 din 27 ianuarie 2017, a reținut că dreptul la apărare conferă oricărei părți implicate într-un proces, potrivit intereselor sale și

indiferent de natura procesului, posibilitatea de a utiliza toate mijloacele prevăzute de lege pentru a invoca în apărarea sa fapte sau împrejurări. Acest drept presupune participarea la ședințele de judecată, folosirea mijloacelor de probă, invocarea excepțiilor prevăzute de legea procesual penală, exercitarea oricăror altor drepturi procesual penale și posibilitatea de a beneficia de serviciile unui apărător. În aceste condiții, Curtea a constatat că prevederile de lege criticate, reglementând cu privire la principiul aplicării imediate a legii procesual penale noi, nu contravin dispozițiilor constituționale privind dreptul la apărare.

48. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie, Curtea constată că soluția și considerentele mai sus amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, 7 și 8 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, ale art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală fiind neîntemeiată.

49. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ, Curtea observă că autorii acesteia susțin, în esență, că incriminarea infracțiunii de delapidare în mediul privat este neconstituțională, deoarece există o disproporție vădită între importanța valorii sociale care trebuie ocrotită și cea care trebuie limitată, încălcându-se dreptul de proprietate și libertatea economică.

50. Curtea constată că, răspunzând unor critici identice, prin Decizia nr. 461 din 28 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 951 din 25 noiembrie 2016, Decizia nr. 219 din 4 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 536 din 7 iulie 2017, și Decizia nr. 256 din 25 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 18 iulie 2017, a respins excepția de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

51. Cu acele prilejuri, Curtea a constatat că situația raportării prevederilor art. 308 alin. (1) din Codul penal la dispozițiile art. 295 din același cod, față de care a pronunțat Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 13 noiembrie 2015, prin care a admis excepția de neconstituționalitate, este diferită de cea a raportării prevederilor art. 308 alin. (1) din Codul penal la dispozițiile art. 295 din același cod. În acest sens, Curtea a reținut că infracțiunea de delapidare a fost inclusă de legiuitor în cuprinsul titlului V al părții speciale a Codului penal, intitulat „Infracțiuni de corupție și de serviciu”, în capitolul II — „Infracțiuni de serviciu”. Curtea a reținut că aceste infracțiuni au, de principiu, subiect activ calificat, ce are calitatea de funcționar public. De asemenea, Curtea a reținut că infracțiunea de delapidare are ca obiect juridic special relațiile sociale de serviciu a căror formare și desfășurare implică o corectă gestionare și administrare a bunurilor mobile din patrimoniul unei persoane juridice, iar ca obiect material, conform ipotezei normei de incriminare, bani, valori sau alte bunuri, fiind vorba despre o infracțiune ce are ca subiect activ o persoană care are calitatea de funcționar public în sensul legii penale. Curtea a reținut că persoana juridică ale cărei interese legale sunt ocrotite prin incriminarea faptelor arătate la art. 295 din Codul penal este o autoritate publică, o instituție publică sau o altă persoană juridică ce administrează sau exploatează bunuri proprietate publică. Elementul material al laturii obiective se realizează prin fapta de însușire, folosire sau traficare de bani, valori sau alte bunuri, în interes personal sau pentru altul. Prin „însușire” se înțelege scoaterea unui bun din posesia sau detenția unei persoane juridice dintre cele mai

sus-menționate și trecerea acestuia în proprietatea făptuitorului, așa încât acesta să poată dispune de el prin consumare, folosire sau chiar înstrăinare. „Folosirea”, ca modalitate normativă de realizare a obiectului material al infracțiunii analizate, constă în scoaterea inițială a unui bun din posesia unei persoane juridice și în utilizarea lui, în folosul făptuitorului, urmată de readucerea bunului în patrimoniul din care a fost scos. „Traficarea”, în sensul aceleiași norme de incriminare, constă în scoaterea unui bun din patrimoniul unei persoane juridice și în utilizarea lui de către făptuitor în vederea obținerii unui profit, într-o manieră speculativă. Urmarea imediată constă în crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale referitoare la activitatea economică a persoanelor juridice avute în vedere, prin scoaterea bunului care formează obiectul material al infracțiunii din sfera patrimonială în care se găsea inițial și folosirea lui în interesul făptuitorului sau al altei persoane. Atingerea scopului săvârșirii faptei, respectiv obținerea unui folos sau satisfacerea unui interes pentru sine sau pentru altul, nu prezintă importanță pentru consumarea infracțiunii de delapidare, însă existența acestuia denotă săvârșirea cu intenție directă a infracțiunii.

52. Curtea a constatat că, având în vedere pericolul social pe care faptele de delapidare îl prezintă, în general, pentru relațiile patrimoniale ale unei persoane juridice, legiuitorul a incriminat, prin art. 308 alin. (1) din Codul penal, infracțiunea de delapidare atunci când ea este săvârșită în mediul privat, respectiv atunci când faptele sunt comise de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) din Codul penal ori în cadrul oricărei persoane juridice.

53. Având în vedere conținutul constitutiv al infracțiunii de delapidare și pericolul social pe care faptele prin care aceasta poate fi realizată îl prezintă pentru relațiile sociale de natură patrimonială ale oricărei persoane juridice, precum și pentru activitățile economice ale oricărei astfel de persoane, Curtea a reținut că o atare reglementare legală nu este contrară

56. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Rodica Maria Dumitru și Răzvan Eugen Haritonovici în Dosarul nr. 61.261/3/2010 (2.740/2016) al Curții de Apel București — Secția I penală și de Nicolae Mavrodin în Dosarul nr. 4.523/118/2013 al Curții de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie și constată că dispozițiile art. 175 din Codul penal, raportate la dispozițiile art. 295 din Codul penal și la art. 308 alin. (1) din Codul penal, cu referire la art. 2 alin. (2) și la art. 117 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, ale art. 3, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, ale art. 550 alin. (1), art. 551 pct. 4 și art. 552 din Codul de procedură penală și ale art. 308 alin. (1) din Codul penal raportate la art. 295 din același act normativ sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția I penală și Curții de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 aprilie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII ÎN SĂNĂTATE

ORDIN

privind aprobarea Listei unităților sanitare cu paturi încadrate în categoriile de acreditare în data de 19 iulie 2018

Având în vedere:

— Referatul Serviciului juridic și relații externe, aprobat cu nr. 571/C.V. din data de 31.07.2018;

— dispozițiile art. 2 lit. e) și h), art. 6 lit. e), art. 9 alin. (2) și art. 13 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 185/2017 privind asigurarea calității în sistemul de sănătate;

— prevederile Ordinului președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 10/2018 privind aprobarea categoriilor de acreditare a unităților sanitare cu paturi aferente celui de al II-lea ciclu de acreditare, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul art. 13 alin. (6) din Legea nr. 185/2017,

președintele Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Lista unităților sanitare cu paturi încadrate în categoriile de acreditare în data de 19 iulie 2018, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate,
Vasile Cepoi

București, 31 iulie 2018.

Nr. 170.

ANEXĂ

LISTA

unităților sanitare cu paturi încadrate în categoriile de acreditare în data de 19 iulie 2018

Nr. crt.	Denumirea unității sanitare cu paturi	Județul	Codul de înregistrare fiscală	Hotărârea Colegiului director pentru aprobarea raportului de acreditare	Ordinul de încadrare în categoria de acreditare	Categoria de acreditare	Perioada de încadrare în categoria de acreditare
1	SPITALUL JUDEȚEAN DE URGENȚĂ SLOBOZIA	Ialomița	4231768	8/4.07.2018	161/19.07.2018	a V-a	maximum 12 luni de la primirea de către unitatea sanitară a raportului de acreditare
2	SPITALUL CLINIC CĂI FERATE CONSTANȚA	Constanța	4210790	8/4.07.2018	162/19.07.2018	a V-a	maximum 12 luni de la primirea de către unitatea sanitară a raportului de acreditare
3	Societatea PELICAN IMPEX — S.R.L.	Bihor	2720776	8/4.07.2018	163/19.07.2018	a V-a	maximum 12 luni de la primirea de către unitatea sanitară a raportului de acreditare
4	SPITALUL DE BOLI CRONICE SMEENI	Buzău	4385457	8/4.07.2018	164/19.07.2018	a V-a	maximum 12 luni de la primirea de către unitatea sanitară a raportului de acreditare
5	Societatea MALP — S.R.L.	Bacău	2821339	8/4.07.2018	165/19.07.2018	a V-a	maximum 12 luni de la primirea de către unitatea sanitară a raportului de acreditare
6	Societatea MUNTENIA MEDICAL COMPETENCES — S.A.	Argeș	23553484	8/4.07.2018	166/19.07.2018	a V-a	maximum 12 luni de la primirea de către unitatea sanitară a raportului de acreditare
7	SPITALUL MUNICIPAL CODLEA	Brașov	4317550	8/4.07.2018	167/19.07.2018	a V-a	maximum 12 luni de la primirea de către unitatea sanitară a raportului de acreditare

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

N O R M Ă**pentru aplicarea Ghidului Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA)
privind scenariile de simulare a situațiilor de criză în temeiul art. 28
din Regulamentul (UE) nr. 1.131/2017 privind fondurile de piață monetară
(Money-market funds)**

În temeiul prevederilor art. 1 alin. (2), art. 2 alin. (1) lit. a) și d), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 6 alin. (2), precum și ale art. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în conformitate cu prevederile art. 16 din Regulamentul (UE) nr. 1.095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/77/CE a Comisiei,

în baza prevederilor art. 1, art. 2 pct. 17 și art. 28 din Regulamentul (UE) nr. 1.131/2017 privind fondurile de piață monetară (Money-market funds),

având în vedere prevederile art. 1 alin. (6) din Legea nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative, cu modificările și completările ulterioare, precum și dispozițiile art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 10/2015, cu modificările și completările ulterioare,

potrivit deliberărilor din ședința Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din data de 18.07.2018,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

Art. 1. — Autoritatea de Supraveghere Financiară aplică Ghidul Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) privind scenariile de simulare a situațiilor de criză în temeiul art. 28 din Regulamentul (UE) nr. 1.131/2017 privind fondurile de piață monetară (Money-market funds), prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta normă.

Art. 2. — Fondurile de piață monetară și administratorii de fonduri de piață monetară, astfel cum sunt definiți în Regulamentul (UE) nr. 1.131/2017 al Parlamentului European și al Consiliului privind fondurile de piață monetară, au obligația respectării prevederilor prezentei norme.

Art. 3. — Nerespectarea prevederilor prezentei norme se sancționează potrivit dispozițiilor cap. VII al titlului I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 10/2015, cu modificările și completările ulterioare, sau ale art. 51—57 din Legea nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative, cu modificările și completările ulterioare, după caz.

Art. 4. — Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării acesteia.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Leonardo Badea

București, 19 iulie 2018.
Nr. 13.

ANEXĂ

**GHIDUL AUTORITĂȚII EUROPENE PENTRU VALORI MOBILIARE ȘI PIEȚE (ESMA)
privind scenariile de simulare a situațiilor de criză în temeiul art. 28 din Regulamentul (UE) nr. 1.131/2017
privind fondurile de piață monetară (Money-market funds)****1. Domeniu de aplicare****Cui i se aplică?**

1. Prezentul ghid se aplică: (i) autorităților naționale competente și (ii) fondurilor de piață monetară și administratorilor de fonduri de piață monetară, astfel cum sunt definiți în Regulamentul (UE) nr. 1.131/2017 al Parlamentului European și al Consiliului privind fondurile de piață monetară („Regulamentul privind FPM”).

Ce se aplică?

2. Prezentul ghid stabilește parametrii de referință comuni pentru scenariile de simulare a situațiilor de criză care vor fi

incluse în simulările situațiilor de criză ale FPM efectuate în conformitate cu art. 28 din Regulamentul privind FPM.

Când se aplică?

3. Prezentul ghid se aplică de la datele specificate la art. 44 și 47 din Regulamentul privind FPM.

2. Scop

4. Scopul prezentului ghid este de a asigura aplicarea comună, uniformă și consecventă a dispozițiilor art. 28 alin. (1) din Regulamentul privind FPM. În special, și astfel cum se specifică la art. 28 alin. (7) din Regulamentul privind FPM, acestea stabilesc parametrii de referință comuni pentru scenariile de simulare a situațiilor de criză care trebuie incluse în simulările

situațiilor de criză, luând în considerare următorii factori menționați la art. 28 alin. (1) din Regulamentul privind FPM:

- a) modificări ipotetice ale nivelului de lichiditate al activelor deținute în portofoliul FPM;
- b) modificări ipotetice ale nivelului de risc de credit al activelor deținute în portofoliul FPM, inclusiv evenimente de credit și evenimente de rating;
- c) evoluții ipotetice ale ratelor dobânzii și ale cursului de schimb valutar;
- d) niveluri ipotetice de răscumpărare;
- e) extinderea sau limitarea ipotetică a marjelor între indicii de care sunt legate ratele dobânzii aferente titlurilor de valoare din portofoliu;
- f) șocuri macrosistemice ipotetice care afectează economia în ansamblu.

5. În conformitate cu art. 28 alin. (7) din Regulamentul privind FPM, prezentul ghid va fi actualizat cel puțin o dată pe an, luând în considerare ultimele evoluții ale pieței. Secțiunea 4.8 din prezentul ghid va fi actualizată în special, astfel încât administratorii de FPM să dispună de informațiile necesare pentru a completa câmpurile corespunzătoare din modelul de raportare menționat la art. 37 din Regulamentul privind FPM. Aceste informații vor include specificații privind tipul de simulări ale situațiilor de criză menționate în secțiunea 4.8 și calibrarea acestora, precum și modul de raportare a rezultatelor lor în modelul de raportare menționat la art. 37 alin. (4) din Regulamentul privind FPM.

3. Obligații de conformitate și de raportare

3.1. Statutul ghidului

6. Prezentul document cuprinde orientări emise în temeiul art. 16 din Regulamentul ESMA. În conformitate cu art. 16 alin. (3) din Regulamentul ESMA, autoritățile naționale competente și participanții la piețele financiare trebuie să depună toate eforturile necesare pentru a respecta orientările și recomandările.

3.2. Cerințe privind raportarea

7. În termen de două luni de la data publicării de către ESMA, autoritățile competente cărora le este adresat prezentul ghid trebuie să informeze ESMA cu privire la faptul că respectă sau intenționează să respecte ghidul, precizând motivele în cazul nerespectării, la (adresa de e-mail). În absența unui răspuns până la acest termen, se va considera că autoritățile competente nu se conformează ghidului. Un model de notificare este disponibil pe site-ul ESMA.

4. Orientări privind scenariile de simulare a situațiilor de criză în temeiul art. 28 din Regulamentul privind FPM

4.1. Orientări privind anumite caracteristici generale ale scenariilor de simulare a situațiilor de criză ale FPM

Domeniul de aplicare a efectelor scenariilor de simulare a situațiilor de criză propuse asupra FPM

8. Art. 28 alin. (1) din Regulamentul privind FPM solicită FPM-urilor să elaboreze „procese solide de simulare a situațiilor de criză prin care să se identifice evenimentele posibile sau schimbările viitoare ale condițiilor economice care ar putea avea efecte nefavorabile asupra FPM”.

9. Acesta lasă o marjă de interpretare cu privire la sensul exact al sintagmei „efecte asupra FPM”, cum ar fi:

- (i) impactul asupra portofoliului sau valorii activului net al FPM;
- (ii) impactul asupra volumului minim de active lichide cu scadență zilnică sau săptămânală, astfel cum se menționează la art. 24 lit. c)—h) și la art. 25 lit. c)—e) din Regulamentul privind FPM;
- (iii) impactul asupra capacității administratorului de FPM de a onora cererile de răscumpărare ale investitorilor;
- (iv) impactul asupra diferenței dintre valoarea activului net (VAN) constantă pe unitate sau pe acțiune și VAN pe

unitate sau pe acțiune [astfel cum se menționează explicit la art. 28 alin. (2) din Regulamentul privind FPM în cazul FPM-urilor cu VAN constantă și cu volatilitate scăzută];

- (v) impactul asupra capacității administratorului de a respecta diferitele norme în materie de diversificare, astfel cum se prevede la art. 17 din Regulamentul privind FPM.

10. Formularea art. 28 alin. (1) din Regulamentul privind FPM trebuie să includă diferite definiții posibile. În special, scenariile de simulare a situațiilor de criză menționate la art. 28 din Regulamentul privind FPM trebuie să simuleze impactul diferiților factori enumerați la art. 28 alin. (1) din Regulamentul privind FPM atât asupra (i) portofoliului sau valorii activului net al FPM, cât și asupra (ii) grupului (grupurilor) de lichidități al (ale) FPM și/sau capacității administratorului de FPM de a onora cererile de răscumpărare ale investitorilor. Această interpretare în sens larg este conformă cu cadrul de simulare a situațiilor de criză al administratorilor fondurilor de investiții alternative (AFIA), care include ambele sensuri la art. 15 alin. (3) lit. b) și la art. 16 alin. (1). Specificațiile incluse în secțiunile 4.2—4.7 din prezentul ghid se aplică, prin urmare, scenariilor de simulare a situațiilor de criză cu privire la ambele aspecte menționate mai sus.

11. În ceea ce privește lichiditatea, se remarcă faptul că riscul de lichiditate poate rezulta din: (i) răscumpărări semnificative; (ii) deteriorarea lichidității activelor sau (iii) o combinație între cele două.

Scenarii istorice și scenarii ipotetice

12. În ceea ce privește ambele scenarii de simulare a situațiilor de criză cu privire la (i) portofoliul sau valoarea activului net al FPM și (ii) grupul (grupurile) de lichidități al (ale) FPM și/sau capacitatea administratorului de FPM de a onora cererile de răscumpărare ale investitorilor, administratorii ar putea utiliza factorii precizați în secțiunile 4.2—4.7 prin utilizarea scenariilor istorice și ipotetice.

13. Scenariile istorice reproduc parametrii evenimentului anterior sau ai crizelor anterioare și extrapolează impactul pe care acestea l-ar fi avut asupra portofoliului actual al FPM.

14. În timp ce utilizează scenariile istorice, administratorii trebuie să varieze perioadele pentru a procesa mai multe scenarii și a evita obținerea unor rezultate ale simulărilor situațiilor de criză care depind excesiv de o perioadă arbitrară (de exemplu, o perioadă cu rate scăzute ale dobânzii și o perioadă cu rate mai mari). De exemplu, unele scenarii utilizate în mod normal se referă la obligațiunile cu risc ridicat din 2001, la creditele ipotecare cu risc ridicat (subprime) din 2007, la criza din Grecia din 2009 și la prăbușirea pieței bursiere din China în 2015. Aceste scenarii pot include șocuri independente sau corelate, în funcție de model.

15. Scenariile ipotetice urmăresc anticiparea unui eveniment specific sau a unei crize specifice prin stabilirea parametrilor săi și anticiparea impactului său asupra FPM. Exemplele de scenarii ipotetice includ cele bazate pe șocurile economice și financiare, riscul de țară sau de afaceri (de exemplu, falimentul unui stat suveran sau prăbușirea unui sector industrial). Acest tip de scenariu poate necesita crearea unui tablou de bord al tuturor factorilor de risc modificați, a unei matrice de corelare și a unui model de comportament financiar. De asemenea, aceasta include scenarii probabile bazate pe volatilitatea implicată.

16. Astfel de scenarii pot fi scenarii care implică un singur factor sau mai mulți factori. Factorii pot fi necorelați (venituri fixe, capital, contraparte, valută, volatilitate, corelație etc.) sau corelați: un anumit șoc se poate răspândi la toți factorii de risc, în funcție de tabelul de corelare utilizat.

Agregarea simulărilor situațiilor de criză

17. În plus, în anumite circumstanțe, administratorii ar putea utiliza scenariile de simulare a situațiilor de criză agregate pentru

o serie de FPM-uri sau chiar pentru toate FPM-urile gestionate de administrator. Agregarea rezultatelor ar oferi o imagine de ansamblu și ar putea arăta, de exemplu, volumul total al activelor deținute de toate FPM-urile administratorului într-o anumită poziție și impactul potențial al mai multor portofolii care vând din respectiva poziție în același timp în timpul unei crize de lichiditate.

Simularea situațiilor de criză în sens invers

18. Pe lângă scenariile de simulare a situațiilor de criză abordate în această secțiune, includerea simulării situațiilor de criză în sens invers poate fi de asemenea benefică. Intenția care stă la baza unei simulări a situațiilor de criză în sens invers este de a supune FPM-ul la scenariile de simulare a situațiilor de criză până la punctul de eșec, inclusiv până la punctul în care ar fi încălcate pragurile de reglementare stabilite în Regulamentul privind FPM, cum ar fi cele prevăzute la art. 37 alin. (3) lit. a). Acest lucru ar permite administratorului unui FPM să dispună de un alt instrument pentru a explora orice vulnerabilitate și pentru a preîntâmpina și elimina astfel de riscuri.

Combinarea diferiților factori menționați în secțiunile 4.2—4.7 din prezentul ghid cu cererile de răscumpărare ale investitorilor

19. Toți factorii menționați în secțiunile 4.2—4.7 din prezentul ghid trebuie supuși simulării în raport cu mai multe niveluri de răscumpărare. Aceasta nu înseamnă că, la început, administratorii nu trebuie să îi supună simulării în mod separat (fără a-i combina cu simulările în raport cu nivelul de răscumpărare) în scopul de a putea identifica impacturile respective corespunzătoare. Modul în care ar putea fi realizată această combinație a diferiților factori menționați în secțiunile 4.2—4.7 din prezentul ghid cu cererile de răscumpărare ale investitorilor este precizat în continuare în fiecare dintre secțiunile respective.

20. În acest context ar putea fi necesară o ipoteză privind comportamentul administratorului în ceea ce privește onorarea cererilor de răscumpărare.

21. Un exemplu practic al unei posibile puneri în aplicare este furnizat în apendicele 1(A).

Simulările situațiilor de criză în cazul FPM-urilor cu VAN constantă și cu volatilitate scăzută

22. Art. 28 alin. (2) din Regulamentul privind FPM prevede că, pe lângă criteriile de simulare a situațiilor de criză prevăzute la art. 28 alin. (1), FPM-urile cu VAN constantă și cu volatilitate scăzută estimează pentru diferite scenarii diferența dintre VAN constantă pe unitate sau pe acțiune și VAN pe unitate sau pe acțiune. În timp ce se estimează această diferență și dacă administratorul de FPM consideră că aceasta ar aduce informații suplimentare utile, ar putea fi relevantă, de asemenea, estimarea impactului factorilor relevanți incluși în secțiunile 4.2—4.7 asupra volatilității portofoliului sau asupra volatilității valorii activului net al fondului.

Caracterul neexhaustiv al factorilor menționați în secțiunile 4.2—4.7 din prezentul ghid

23. Factorii stabiliți în secțiunile 4.2—4.7 din prezentul ghid constituie cerințe minime. Se preconizează că administratorul adaptează abordarea specificităților FPM-urilor sale și adaugă orice factori sau cerințe care ar putea fi considerate utile pentru exercițiul de simulare a crizei. Exemple de alți factori care ar putea fi luați în considerare includ rata dobânzii repo, având în vedere că FPM-urile au un rol semnificativ pe această piață.

24. În general, administratorul trebuie să elaboreze o serie de scenarii, cu niveluri diferite de gravitate, care ar combina toți factorii relevanți (și anume, nu ar trebui să fie numai simulări ale situațiilor de criză separate pentru fiecare factor — a se consulta, de asemenea, secțiunile 4.2—4.7 din prezentul ghid).

4.2. Orientări privind stabilirea unor parametri de referință comuni ai scenariilor de simulare a situațiilor de criză în legătură cu modificările ipotetice ale nivelului de lichiditate al activelor deținute în portofoliul FPM

25. În ceea ce privește nivelul de modificare a lichidității activelor menționate la art. 28 alin. (1) lit. a) din Regulamentul privind FPM, administratorii ar putea lua în considerare parametri precum:

- a) decalajul dintre prețul ofertei și cel al cererii;
- b) volumele de tranzacționare;
- c) profilul de scadență al activelor;
- d) numărul de contrapărți care activează pe piața secundară.

Aceasta ar reflecta faptul că lipsa lichidității activelor poate rezulta din probleme legate de piețele secundare, dar poate fi legată, de asemenea, de scadența activului.

26. Administratorul ar putea lua în considerare, de asemenea, un scenariu de simulare a situațiilor de criză care ar reflecta un eveniment extrem în care există o lipsă de lichiditate din cauza răscumpărărilor dramatice, prin combinarea simulării situației de criză legate de lichiditate cu o marjă ofertă-cerere înmulțită cu un anumit factor, presupunându-se în același timp o anumită rată de răscumpărare a VAN.

4.3. Orientări privind stabilirea unor parametri de referință comuni ai scenariilor de simulare a situațiilor de criză în legătură cu modificările ipotetice ale nivelului de risc de credit al activelor deținute în portofoliul FPM, inclusiv evenimentele de credit și evenimentele de rating

27. În ceea ce privește nivelul de modificare a riscului de credit al activului menționat la art. 28 alin. (1) lit. b) din Regulamentul privind FPM, orientările privind acest factor nu ar trebui să fie prea prescriptive, întrucât extinderea sau limitarea marjelor de credit se bazează în general pe condiții de piață în rapidă evoluție.

28. Cu toate acestea, administratorii ar putea, de exemplu, să ia în considerare:

- a) retrogradarea pozițiilor titlurilor de valoare din portofoliu sau nerespectarea obligațiilor de plată a acestora, fiecare reprezentând expunerile relevante în portofoliul FPM-urilor;
- b) nerespectarea obligațiilor de plată a celei mai mari poziții a portofoliului, combinată cu o scădere a ratingurilor activelor din cadrul portofoliului;
- c) modificări paralele ale marjelor de credit la un anumit nivel pentru toate activele deținute în portofoliu.

29. În ceea ce privește astfel de simulări ale situațiilor de criză care implică nivelurile de modificare a riscului de credit al activului, ar fi relevant, de asemenea, să se ia în considerare impactul unor astfel de simulări ale situațiilor de criză asupra evaluării calității creditului pentru activul corespunzător în contextul metodologiei descrise la art. 19 din Regulamentul privind FPM.

30. În scopul combinării diferiților factori, administratorul trebuie să combine modificările nivelului riscului de credit al activelor deținute în portofoliul FPM cu nivelurile de răscumpărare date. Administratorul ar putea lua în considerare un scenariu de simulare a situației de criză care ar reflecta un eveniment extrem de criză cauzat de incertitudinea privind solvabilitatea participanților pe piață, ceea ce ar conduce la creșterea primei de risc și la o reorientare către instrumentele cu risc scăzut. Acest scenariu al unei situații de criză ar combina nerespectarea obligațiilor de plată a unui anumit procent din portofoliu cu marjele în creștere, presupunându-se în același timp o anumită rată de răscumpărare a VAN.

31. De asemenea, administratorul ar putea să ia în considerare un scenariu de simulare a unei situații de criză care ar combina o nerespectare a obligațiilor de plată a unui anumit procent din valoarea portofoliului cu o creștere a ratelor dobânzii pe termen scurt și o anumită rată de răscumpărare a VAN.

4.4. Orientări privind stabilirea unor parametri de referință comuni ai scenariilor de simulare a situațiilor de criză în legătură cu evoluțiile ipotetice ale ratelor dobânzii și ale cursului de schimb valutar

32. În ceea ce privește nivelurile de modificare a ratelor dobânzii și ale cursurilor de schimb valutar menționate la art. 28 alin. (1) lit. c) din Regulamentul privind FPM, administratorii ar putea lua în considerare simularea situațiilor de criză privind modificările paralele ale unui anumit nivel. Mai exact, în funcție de natura specifică a strategiei lor, administratorii ar putea lua în considerare:

- (i) o creștere a nivelului ratelor dobânzii pe termen scurt, cu o rată a trezoreriei la o lună și la trei luni care cresc simultan, presupunându-se în același timp o anumită rată de răscumpărare;
- (ii) o creștere treptată a ratelor dobânzii pe termen lung pentru obligațiunile suverane;
- (iii) o deplasare paralelă și/sau neparalelă a curbei ratei dobânzii care ar modifica rata dobânzii pe termen scurt, mediu și lung;
- (iv) fluctuații ale cursului de schimb valutar (moneda de bază față de alte monede).

33. De asemenea, administratorul ar putea lua în considerare un scenariu al situațiilor de criză care ar reflecta un eveniment extrem implicând rate ale dobânzii crescute care ar combina o creștere a ratelor dobânzii pe termen scurt cu o anumită rată de răscumpărare. De asemenea, administratorul ar putea lua în considerare o matrice a ratelor dobânzii/marjelor de credit.

4.5. Orientări privind stabilirea unor parametri de referință comuni ai scenariilor de simulare a situațiilor de criză în legătură cu nivelurile ipotetice de răscumpărare

34. În ceea ce privește nivelurile de răscumpărare menționate la art. 28 alin. (1) lit. d) din Regulamentul privind FPM, administratorii ar putea lua în considerare simulările situațiilor de criză referitoare la răscumpărare care rezultă din nivelurile de răscumpărare istorice sau ipotetice sau în care răscumpărarea este valoarea maximă fie pentru un anumit procent din VAN, fie pentru o opțiune de răscumpărare de tip opt-out exercitată de cei mai importanți investitori.

35. Simulările situațiilor de criză referitoare la răscumpărări trebuie să includă măsuri specifice pe care FPM-ul are puterea constitutivă de a le activa (de exemplu, limitele și notificarea de răscumpărare).

36. Simularea răscumpărărilor trebuie să fie calibrată pe baza analizei de stabilitate a pasivelor (și anume, a capitalului), care, în sine, depinde de tipul de investitor (instituțional, de retail, bancă privată etc.) și de concentrarea pasivelor. Caracteristicile specifice ale pasivelor și orice modificări ciclice ale răscumpărărilor trebuie luate în considerare la stabilirea scenariilor de răscumpărare. Cu toate acestea, există mai multe modalități de a simula datoriile și răscumpărările. Exemple de scenarii de răscumpărări semnificative includ: (i) răscumpărările unui procent din pasive, (ii) răscumpărările egale cu cele mai mari răscumpărări observate până în prezent și (iii) răscumpărările bazate pe un model de comportament al investitorului.

37. Răscumpărările unui procent din pasive ar putea fi definite pe baza frecvenței de calcul al valorii activului net, a oricărei perioade de notificare a răscumpărării și a tipului de investitori.

38. Trebuie remarcat faptul că lichidarea pozițiilor fără denaturarea alocării portofoliului necesită o tehnică cunoscută sub numele de divizare (*slicing*), prin care se vinde mai degrabă același procent din fiecare tip de activ [sau din fiecare clasă de lichiditate, în cazul în care activele sunt clasificate în funcție de lichiditatea lor, cunoscută sub denumirea de *grupare* (*bucketing*)] decât să se vândă mai întâi activele cele mai

lichide. Conceperea și efectuarea simulării situațiilor de criză trebuie să ia în considerare și să precizeze dacă se aplică o abordare bazată pe divizare sau, dimpotrivă, o abordare bazată pe ordine (și anume, să se vândă mai întâi cele mai lichide active).

39. În cazul răscumpărării unităților de către cel (cei) mai mare (mari) investitor(i), în loc să definească un procentaj arbitrar de răscumpărare ca în cazul precedent, administratorii ar putea utiliza informațiile despre baza investitorilor a FPM pentru a îmbunătăți simularea situației de criză. În mod specific, scenariul care implică răscumpărarea unităților de către cei mai mari investitori trebuie să fie calibrat pe baza concentrării pasivelor fondului și a relațiilor dintre administratori și investitorii principali ai FPM (și măsura în care comportamentul investitorilor este considerat volatil).

40. De asemenea, administratorii ar putea să supună simulării situației de criză scenariile care implică răscumpărări egale cu cele mai mari răscumpărări înregistrate până în prezent într-un grup de FPM-uri similare (din punct de vedere geografic sau din punctul de vedere al tipului de fond) sau în toate fondurile gestionate de administrator. Cu toate acestea, cele mai mari răscumpărări înregistrate în trecut nu sunt neapărat un indicator fiabil al celor mai grave răscumpărări care ar putea apărea în viitor.

41. Un exemplu practic al unei posibile puneri în aplicare este furnizat în apendicele 1(B).

4.6. Orientări privind stabilirea unor parametri de referință comuni ai scenariilor de simulare a situațiilor de criză în legătură cu extinderea sau limitarea ipotetică a marjelor între indicii de care sunt legate ratele dobânzii aferente titlurilor de valoare din portofoliu

42. În ceea ce privește extinderea sau limitarea marjelor între indicii de care sunt legate ratele dobânzii aferente titlurilor de valoare din portofoliu, astfel cum se menționează la art. 28 alin. (1) lit. e) din Regulamentul privind FPM, administratorii ar putea lua în considerare extinderea marjelor în diferite sectoare în care este expus portofoliul FPM, în combinație cu o creștere diferită a răscumpărărilor acționarului. Administratorii ar putea să ia în considerare, în special, extinderea marjelor în creștere.

4.7. Orientări privind stabilirea unor parametri de referință comuni ai scenariilor de simulare a situațiilor de criză în legătură cu șocurile macrosistemice ipotetice care afectează economia în ansamblu

43. În ceea ce privește identificarea șocurilor macrosistemice care afectează economia în ansamblu, menționate la art. 28 alin. (1) lit. f) din Regulamentul privind FPM, orientările privind acest punct nu trebuie să fie prescriptive, întrucât alegerea șocurilor macrosistemice ipotetice va depinde în mare măsură de ultimele evoluții de pe piață.

44. Cu toate acestea, ESMA consideră că administratorii ar putea utiliza un scenariu nefavorabil în raport cu PIB-ul. De asemenea, administratorii ar putea replica șocurile macrosistemice care au afectat economia în ansamblu în trecut.

45. Exemple de astfel de scenarii globale de simulare a crizei pe care administratorul le-ar putea lua în considerare sunt furnizate în apendicele 1(C).

4.8. Orientări privind stabilirea scenariilor comune de referință de simulare a situațiilor de criză ale căror rezultate trebuie incluse în modelul de raportare menționat la art. 37 alin. (4) din Regulamentul privind FPM

46. Pe lângă simulările situațiilor de criză efectuate de administratorii de FPM luând în considerare cerințele incluse în secțiunile 4.1—4.7 din prezentul ghid, administratorii de FPM trebuie să realizeze scenarii comune de referință de simulare a situațiilor de criză ale căror rezultate trebuie incluse în modelul de raportare menționat la art. 37 alin. (4) din Regulamentul privind FPM.

47. Administratorii de FPM trebuie să includă în modelul de raportare menționat la art. 37 alin. (4) din Regulamentul privind FPM rezultatele următoarelor simulări ale situațiilor de criză:

Factor de risc	Calibrare	Rezultate
Lichiditate		
Credit		
Cursul de schimb valutar		
Rata dobânzii		
Nivelul de răscumpărare		
Marja între indicii de care sunt legate ratele dobânzii aferente titlurilor de valoare din portofoliu		
Macro		
Multivariat		

48. În ceea ce privește rezultatele simulării situațiilor de criză raportate mai sus, având în vedere că cele două obiective principale ale simulărilor situațiilor de criză sunt de a măsura impactul șocurilor date asupra VAN și impactul asupra lichidității, ambele impacturi trebuie raportate.

5. Anexă

5.1. Apendicele 1

A

Exemplu de situație de criză care combină diverșii factori menționați în secțiunile 4.2—4.7 din ghid cu cererile de răscumpărare ale investitorilor.

Un exemplu practic al unei posibile puneri în aplicare a secțiunii „Combinarea diverșilor factori menționați în secțiunile 4.2—4.7 din ghid cu cererile de răscumpărare ale investitorilor” este prezentat mai jos.

Tabelul*) de mai jos estimează pierderile suportate de FPM în cazul unei crize privind răscumpărările sau piața (șocuri privind creditul sau rata dobânzii).

Primul scenariu: șocul privind prima de credit de 25 de puncte de bază

Al doilea scenariu: șocul privind rata dobânzii de 25 de puncte de bază

Această simulare de criză arată că o răscumpărare de către cei mai mari trei investitori (25% din activele nete) ar conduce la o durată de viață medie ponderată (*weighted average life, WAL*) peste pragul de reglementare de 120 de zile (pentru un fond de piață monetară pe termen scurt) și ar determina o pierdere de aproximativ 2—3 puncte de bază de către portofoliu în condiții normale. Același nivel de răscumpărări cumulative cu o creștere a ratelor dobânzii de 25 de puncte de bază ar determina o pierdere de aproximativ 13—18 puncte de bază.

		Cei mai mari trei investitori (25 %)									Investitori foarte stabili (15 %)	
		↓									↓	
Răscumpărări		0 %	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	
Portofoliul inițial				2 pb	3 pb	5 pb	6 pb	8 pb	9 pb	11 pb	12 pb	
Primul scenariu		7 pb	9 pb	13 pb	18 pb	24 pb	32 pb	45 pb	66 pb	110 pb	236 pb	
Al doilea scenariu		3 pb	4 pb	6 pb	9 pb	12 pb	16 pb	21 pb	28 pb	38 pb	85 pb	
WAL (zile)		105	117	131	149	169	192	219	249	290	320	

B

Exemplu de răscumpărări bazate pe un model de comportament al investitorului, în conformitate cu împărțirea pasivelor pe categorii de investitori. Acesta implică simularea comportamentului fiecărui tip de investitor și stabilește o simulare bazată pe alcătuirea pasivelor FPM-ului.

Exemplu de clasificare a investitorilor și de simulare a comportamentului lor (cifrele prezentate nu sunt reale): Tipul de investitor	Răscumpărări înregistrate pentru acest tip de investitor		
	După o zi	După o săptămână	După o lună
Investitor instituțional mare	25%	75%	100%
Entitate din grup (bancă, asigurare, cont propriu)	20%	40%	40%

Exemplu de clasificare a investitorilor și de simulare a comportamentului lor (cifrele prezentate nu sunt reale): Tipul de investitor	Răscumpărări înregistrate pentru acest tip de investitor		
	După o zi	După o săptămână	După o lună
Fond de investiții	20%	65%	100%
Investitor instituțional mic	10%	25%	40%
Rețea de bănci private	15%	40%	75%
Investitor de retail cu distribuitor A	5%	10%	20%
Investitor de retail cu distribuitor B	7%	15%	20%

Răscumpărări simulate pentru această categorie de investitori

Investitor instituțional mare 75%
Entitate din grup (bancă, asigurare, 0% (în acord cu SAI) cont propriu)

*) Tabelul este reprodus în facsimil.

Fond de investiții	65%
Investitor instituțional mic	25%
Rețea de bănci private	40%
Investitor de retail cu distribuitor A	10%
Investitor de retail cu distribuitor B	15%

Pentru a crea o astfel de simulare, administratorul trebuie să facă presupuneri privind comportamentul fiecărui tip de investitor, bazate în parte pe răscumpărările istorice. În exemplul de mai sus, administratorul a remarcat că investitorii de retail care au investit prin distribuitorul A ies, din punct de vedere istoric, mai încet de pe piață în caz de dificultate, însă manifestă același comportament pe parcursul unei luni ca investitorii de retail care au investit prin distribuitorul B. Acest exemplu fictiv arată o posibilă clasificare pe care administratorul o poate utiliza pe baza datelor disponibile privind pasivele FPM-ului și comportamentul investitorilor săi.

- C
- Exemple de scenarii globale de simulare a situațiilor de criză pe care administratorul le-ar putea lua în considerare:
- (i) evenimentul în care a fost implicată firma Lehman Brothers, prin calibrarea tuturor factorilor relevanți cu o lună înainte de eșecul acestei firme;
  - (ii) A) un scenariu care include o combinație a următorilor trei factori: (i) o modificare paralelă a ratei dobânzii (x), (ii) o schimbare a marjelor de credit (y) și (iii) o criză privind răscumpărarea (z);
  - (iii) B) un scenariu care include o combinație a următorilor trei factori: (i) o modificare paralelă a ratei dobânzii (x), (ii) o modificare a marjelor de credit (y) și (iii) o criză privind răscumpărarea (z), variabilele x, y și z fiind cele mai grave cifre/modificări înregistrate de fond, în mod independent, în ultimele 12 luni.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 095545